

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/27/2019
Identifikačné číslo spisu:	6415210837
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6415210837.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyni V.j, trvalým pobytom v I., zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Štoffom, so sídlom v Banskej Bystrici, Stoličková 4, proti žalovanému Q., so sídlom v I., zastúpeného JUDr. Petrom Štefunkom, advokátom so sídlom vo Zvolene, I. Lihoveckého 1908/3, o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 4C/330/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. októbra 2016 sp.zn. 13Co/298/2016 v spojení s opravným uznesením z 9.októbra 2018 sp.zn. 13Co/298/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. februára 2016 č.k. 4C/330/2015-83 určil, že výpoveď z nájmu bytu č. X, v.chod č. X na X. poschodí bytového domu so súpisným č.. zo dňa 18. júna 2015 adresovaná žalovaným žalobkyni je neplatná. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 99,50 € ako trovy konania a na účet právneho zástupcovi Mgr. Martinovi Štoffovi sumu 354,50 € ako trovy právneho zastúpenia, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 18.septembra 2015 domáhala, aby súd určil, že výpoveď z nájmu bytu č. X, vchod č. X, na X. poschodí bytového domu so súp. č. XXX v Hliníku nad Hronom. z 18.júna 2015, adresovaná žalovaným žalobkyni je neplatná. Žalobu odôvodňovala tým, že tvrdenie žalovaného o výške dlhu na nájomnom uvedené vo výpovedi sa nezakladá na pravde. Celková dlžná suma nájomného bola vyčíslená žalovaným nesprávne, z toho dôvodu namietala tvrdenie žalovaného vo výpovedi, že by malo ísť o hrubé porušenie povinností nájomcu vyplývajúceho z nájmu, pretože celková dlžná suma na nájomnom z dôvodu mesačného znižovania nájomného za nefunkčný sporák za 6 rokov predstavovala sumu 78,49 €, čo nedosahuje ani výšku jedného mesačného nájomného, ktoré je povinná žalobkyňa platiť, nehovoriac o premlčaní nároku na úhradu týchto dlžných častí nájomného za roky 2009 až 2011. Žalovanému jednorazovo uhradila celú dlžnú sumu a naďalej si pravidelne plní svoju povinnosť platiť mesačnú výšku

nájomného. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa je nájomkyňou bytu č. 4 nachádzajúceho sa na 2. poschodí vo vchode 1 bytového domu súpisného č. 568 a to na základe nájomnej zmluvy z 1. júna 1979. V tomto byte býva doposiaľ, úmrtím jej manžela 5. júna 2015 skončil spoločný nájom bytu. Dňa 29. júna 2015 bola žalovaným žalobkyni doručená výpoveď z nájmu bytu. Dôvodom pre výpoveď bola skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, ako nájomca hrubo porušila svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu bytu tým, že neplatila nájomné za čas dlhší ako tri mesiace a z tohto dôvodu žalovaný evidoval voči nej ku dňu 31. mája 2015 pohľadávku za nájomné, viažuce sa výhradne k uvedenému bytu vo výške 277,27 € za obdobie od 1. januára 2009 do 31. mája 2015. Výpoveď z nájmu bytu bola daná z dôvodu hrubého porušenia povinnosti nájomcu vyplývajúcich z nájmu bytu, pričom za hrubé porušovanie povinnosti nájomcu zákon považuje predovšetkým neplatenie nájomného alebo úhradu za plnenia poskytnuté s užívaním bytu za čas dlhší ako tri mesiace. Z rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie bolo známe, že žalobkyňa, ale hlavne jej nebohý manžel viedli so žalovaným dlhodobu spory týkajúce sa platenia skutočnej výšky nájmu bytu, čo u žalovaného mohlo spôsobovať subjektívny pocit hrubého porušovania povinnosti. V konaní nebolo sporné, že o výške dlhovaného nájmu účastníci viedli spor na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10C/15/2012, ktoré však nadobudlo právoplatnosť až 19. júna 2014 a práve v tomto konaní bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť žalovanému dlh na nájomnom vo výške 231,74 € spolu s poplatkom z omeškania. Tiež nebolo sporné, že žalobkyňa uvedenú sumu zaplatila až po doručení výpovede z nájmu bytu a od tej doby platí predpísané nájomné v plnej výške. Rovnako nebolo sporné, že za obdobie uvedené vo výpovedi z nájmu, žalobkyňa so svojim nebohým manželom neplatila nájom v plnej výške, platila ho zníženú o sumu 1,03 € z dôvodu, že si uplatňovali započítanie pohľadávky za revíziu elektrických zariadení, ako aj za zakúpenie vlastného spotrebiča. Až v horeuvedenom súdnom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa tak konala nesprávne. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že u žalobkyne nie sú splnené dôvody uvedené v § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, že by hrubo porušovala svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu a určil, že výpoveď z nájmu bytu č. 4., vchod 1 poschodie 2, uvedená vo výroku tohto rozhodnutia je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pri rozhodovaní súd prvej inštancie prihliadol na tú skutočnosť, že žalobkyňa podala žalobu o neplatnosť výpovede v zákonnej lehote (§ 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka) a po doručení výpovede zaplatila dlhované nájomné vyplývajúce zo súdneho sporu v plnom rozsahu. Aj keď so zaplatením dlhovaného nájomného zákon výslovne nespája žiadny právny následok, súd spravidla prihliada v rámci svojej úvahy o tom, či ide o hrubé porušenie povinnosti alebo nie. Súd prisvedčil žalovanému, že dlhoročné spory so žalobkyňou, ale hlavne s jej nebohým manželom ho mohli viesť k tomu, že hrubo porušujú svoje povinnosti vyplývajúce z nájmu bytu. Poukázal však na to, že žalobcovia neplatili nájom v plnom rozsahu z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie a krátený iba o sumu 1,03 € mesačne. Dlhoaná suma 277,27 € vyplýva z rozhodnutia súdu. Pred podaním žaloby na súd žalobkyňa túto sumu v plnom rozsahu zaplatila, a ďalej nájom pravidelne mesačne uhrádza žalovanému. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2016 sp.zn. 13Co/298/2016 v spojení s opravným uznesením z 9. októbra 2018 sp.zn. 13Co/298/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, t.j. vo výroku, ktorým bolo určené, že výpoveď z nájmu bytu č. X, vchod č. X na X poschodí bytového domu so súpisným č. XXX v Hliníku nad Hronom. zo dňa 18. júna 2015 adresovaná žalovaným žalobkyni je neplatná, potvrdil (prvý výrok) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); vo výroku o trovách prvostupňového konania rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobkyni náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal (druhý výrok) a rovnako žalobkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (tretí výrok). V odôvodnení rozhodnutia sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pričom poukázal v jednotlivostiach na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukázal aj na rozhodnutie 74/1968, ktorého právna veta uvádza: „V rámci úvahy, či užívateľ bytu hrubo porušuje svoje povinnosti tým, že neplatí úhradu za užívanie bytu, alebo za služby po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, prihliadne súd aj na skutočnosť, že užívateľ bytu zaplatil dlžnú úhradu za užívanie bytu alebo za služby v priebehu konania o návrhu na zrušenie práva užívať byt (§ 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka)“ prihliadne aj na to, z akých dôvodov a ako dlho neplatil užívateľ bytu za užívanie bytu alebo za služby,

aké sú pomery užívateľa a pod.“. Je nepochybné, že v čase súdneho konania už žalobkyňa dlžnú čiastku uhradila. K tejto skutočnosti bolo dôvodné prihladiť. Nepopierateľnou skutočnosťou bolo aj to, že k neplateniu úhrady za užívanie bytu v predpísanej čiastke dochádzalo v období, keď žalobkyňa nebola výlučnou užívateľkou bytu, ale tento byt užívala spolu s manželom. Znamená to, že nemožno žalobkyňu v plnom rozsahu činiť zodpovednou za to, aká výška úhrady nájomného bola platená v čase, keď táto nezávisela iba na vôli a rozhodnutí žalobkyne. Ohľadne náhrady trov konania, odvolací súd mal za to, že v tomto prípade bol dôvod použitia § 257 CSP. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval odvolací súd skutočnosť, že napriek výsledku konania žalobkyňa spolu s nebohým manželom nepostupovali v danom prípade v súlade so zákonom. Žalovanému nemožno vytýkať, že k ochrane svojich práv použil zákonný postup. Odvolací súd preto zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania a žalobkyňi náhradu trov prvoinstančného konania nepriznal. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd postupoval rovnako s ohľadom na už vyššie citovaný záver.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, bol vynesенý v rozpore so základnými princípmi zakotvenými v zákone č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a to najmä v rozpore s obsahom čl. 2, ods. 1/, 2/, a 3/ a čl. 16 ods. 1 CSP, bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý súdny proces podľa ústavných princípov zakotvených v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základnými princípmi CSP, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je v rozpore s judikátúrou, na ktorú sa odvolací súd odvoláva, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nemá logické ani právne opodstatnenie, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nespravodlivý, predstavuje hrubý a neodôvodnený zásah do práv a zákonom chránených záujmov žalovaného. Považuje ho za vyslovene arbitrárne rozhodnutie a výsmech spravodlivosti. Poukázal na obsah súdneho spisu, z ktorého vyplýva, že neplatenie nájomného riadne a včas žalobkyňou bolo v konaní riadne preukázané jednak rozhodnutiami súdov ako aj z konania samotnej žalobkyne, ktorá v čase po doručení výpovede nájmu z bytu zaplatila dlh na nájomnom v celom rozsahu. Uviedol, že je nepochopiteľné, nespravodlivé, neakceptovateľné a v rozpore s najzákladnejšími princípmi demokratickej spoločnosti, že oba konajúce súdy povýšili evidentné, dlhodobé, vedomé a cielené konanie žalobkyne v rozpore so zákonom a neplnenie jej zmluvných povinností nad konanie žalovaného, ktorý si po celú dobu trvania nájomného vzťahu od 1. júna 1979 až do dnešného dňa riadne plnil všetky zákonné ako aj zmluvné povinnosti ako prenajímateľ. Súdy podľa žalovaného poskytli vyššiu právnu ochranu žalobkyňi, porušujúcej zákonné a zmluvné povinnosti, ako žalovanému, ktorý si svoje povinnosti voči žalovanej plní riadne a včas. Poukázal na zaužívanú a akceptovanú judikátúru najmä Najvyššieho súdu Českej republiky a to uznesenie sp.zn. 26 Cdo 585/2002, (ale aj iné konania napr. sp. zn. 26 Cdo 532/2000, 26Cdo 287/2010 a iné), podľa ktorej „neplatenie nájomného alebo úhrad za služby spojené s užívaním bytu nájomcom po dobu dlhšiu ako tri mesiace je zákonom výslovne označené ako hrubé porušenie povinnosti nájomcom bytu, ktoré zakladá dôvod výpovede z nájmu bytu prenajímateľom. Neplatenie nájomného (úhrad za plnenie poskytované s užívaním bytu) v zmysle § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka znamená aj situáciu, keď z titulu nájomného nie je platená žiadna čiastka, rovnako situáciu, keď nájomca neplatí nájomné v plnej výške, t.j. je platené v nižšej čiastke než je dohodnuté, resp. jednostranne zvýšené (rozsudok NS ČR sp.zn. 26 Cdo 532/2000). Viaceré rozsudky okrajovo pojednávajú aj o situáciách na strane nájomcov, ktoré by za určitých okolností mohli byť brané do úvahy pri zohľadnení neplnenia povinností nájomcov ako okolností hodné osobitného zreteľa, napr. ťaživá finančná situácia, stav hmotnej núdze, nezamestnanosť, odôvodnená nevedomosť a pod., u žalobkyne však existencia takého dôvodu nikdy z jej strany nebola ani tvrdená ani preukázaná. Naopak z konania žalobkyne bolo preukázané, že mala preukázanú vedomosť o správnosti výšky stanoveného nájomného, sama iniciovala opakovane kontrolu výšky stanoveného nájomného na Správe finančnej kontroly vo Zvolene. Výpovedný dôvod podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka je daný aj vtedy, ak pôjde o hrubé porušenie iných povinností nájomcu bytu. Pochybnosť žalobkyne, hoci neodôvodnená, nezakladala právo neplatiť nájomné riadne a včas, ale jej založila právo domáhať sa potvrdenia odôvodnenosti jej názoru podaním žaloby na príslušnom súde. Tento záver vyplýva tiež zo zaužívanej a akceptovateľnej judikatúry. Žalobkyňa v tomto smere nepodala na žiadnom súde žiadny návrh. V súvislosti s uvedeným tvrdením žalovaný uviedol, že medzi žalobkyňou a žalovaným sa na súde prvej inštancie i odvolacom súde v Banskej Bystrici uskutočnilo (len v opačnom postavení strán) viacero

konaní z dôvodu, že žalobkyňa s jej manželom užívali bez právneho dôvodu nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovaného bez toho, aby boli ochotní zaň zaplatiť akúkoľvek náhradu. Žalobkyňa celý dlh uhradila po doručení výpovede z nájmu bytu žalovaným a uvedeným konaním uznala jeho správnosť i pravosť čo sa týka tak jeho výšky ako aj dôvodu. Vyjadril názor, že ak by žalobkyňa neplatila z dôvodu, ktorý by ako právne relevantný právoplatne posúdil už všeobecný súd v inom súdnom konaní, bolo by možné poskytnúť jej právnu ochranu určením, že výpoveď z nájmu bytu je neplatná. Pokiaľ však prvoinštančný či odvolací súd dali za pravdu žalovanému (žalobcovi v konaní sp.zn. 14C/15/2012), a potvrdili, že žalobkyňa neplatila nájomné riadne a včas a zaviazali ju zaplatiť prenajímateľovi- žalovanému uplatnený nárok, ktorý žalobkyňa následne aj celý zaplatila, nemožno túto skutočnosť opomenúť, pretože u žalobkyne na neplatenie nájomného riadne a včas neexistoval právny dôvod a žalobkyňa existenciu žiadneho relevantného dôvodu, ktorým by odôvodnila svoje konanie, neuviedla a ani nepreukázala. Namietal tiež, že odvolací súd sa v nedostatočnej miere venoval nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k odvolaniu sa na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. Záverom konštatoval, že takto uplatnená výpoveď v žiadnom prípade nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalobkyňou nebolo preukázané, že by neplatila nájomné pre stav hmotnej núdze alebo celkovú nemajetnosť alebo iný akceptovateľný dôvod. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol, resp. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť, rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za vecne správne a žalovaným uvedené dovolacie dôvody za neopodstatnené. Poukázala na to, že otázku, či v konkrétnom prípade došlo k hrubému porušeniu povinností nájomcom, posudzuje súd ad hoc podľa voľnej úvahy s prihliadnutím na dôvody hodné osobitného zreteľa. V danom prípade možno nájsť niekoľko dôvodov hodných osobitného zreteľa a to: výška skutočnej dlžnej sumy nájomného nedosahovala ani výšku nájomného za dva mesiace nájmu, nárok žalovaného na zaplatenie bol vo väčšej časti premlčaný, právna istota a dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne- žalobkyňa spolu s nebohým manželom šesť rokov uhrádzala nájomné v rovnakej výške, a napriek tomu sa žalovaný rozhodol dať výpoveď z nájmu žalobkyni až po tejto dlhej dobe, žalobkyňa uhradila žalovanému jednorazovo celú dlžnú sumu a naďalej si plní svoju povinnosť platiť mesačnú výšku nájomného. Poznamenala, že v prípade, ak by odvolací súd nevzal do úvahy dôvody hodné osobitného zreteľa, bola by výpoveď bezpochyby posúdená ako neplatná aj v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka pre jej neurčitosť a nezrozumiteľnosť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a preto ho podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia

právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolanie žalovaného posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (článok 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP), nakoľko dovolateľ vyslovene neuviedol zákonné ustanovenie CSP, podľa ktorého uplatňuje dovolací dôvod. Z obsahu vyplynulo, že namieta arbitrárnosť, nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a porušenie práva na spravodlivý proces, pričom z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ uplatnil dovolací dôvod § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil s a ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

15. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

16. V súvislosti s námietkou žalovaného o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť

rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

17. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky p o d R 2/2016, považuje dovolací súd z a plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

18. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP a vysporiadal sa so všetkými podstatnými námietkami žalovaného (bod 8 až 10). Za neopodstatnenú dovolací súd preto považuje námietku žalovaného, ktorou spochybňuje predvídateľnosť rozhodovania súdu opomenutím pre neho priaznivej judikatúry, čo vylučuje možnosť objektívneho preskúmania pravdivosti jeho tvrdení. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Rovnako na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie doplnil odvolací súd odôvodnenie aj o konštatovanie poukázaním na rozhodnutie (R 74/1968) podporujúce právny názor v tom smere, že „v rámci úvahy, či užívateľ bytu hrubo porušuje svoje povinnosti tým, že neplatí úhradu za užívanie bytu alebo za služby po dobu dlhšiu ako tri mesiace, vezme súd zreteľ tiež na skutočnosť, že užívateľ bytu zaplatil dlžnú úhradu za užívanie bytu alebo za služby v priebehu konania o návrhu na zrušenie práva užívať byt, prihliadne i k tomu, z akých dôvodov a ako dlho neplatí užívateľ (nájomca) bytu úhradu za užívanie bytu alebo za služby, či nejde len o ojedinelé porušenie povinnosti k plateniu úhrady, aké sú pomery užívateľa bytu a pod.“. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie danú skutkovú okolnosť riadne odôvodnil rámci svojho rozhodnutia.

19. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka dovolací súd konštatuje, že aj podľa judikatúry štrasburských orgánov sa nevyžaduje, aby bola daná odpoveď na každý argument zo strany účastníka konania (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že jednoznačne uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti v danom prípade považoval pri svojom rozhodovaní za významné pri určení neplatnosti výpovede z nájmu bytu a tieto v odôvodnení rozsudku podrobne popísal a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd skonštatoval správnosť dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkázal. Podľa názoru dovolacieho súdu takto odôvodnené rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 393 CSP a dovolateľ neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle §

420 písm. f/ CSP. Za vadu uvedenú v tomto ustanovení nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Vzhľadom na to dovolanie žalovaného najvyšší súd podľa § 477 písm. c/ CSP v tejto časti odmietol.

20. Žalovaný podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, pričom poukázal na zaužívanú a akceptovanú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky a to rozhodnutia sp.zn. 26 Cdo 585/2002, sp. zn. 26 Cdo 532/2000, 26 Cdo 287/2010, ktoré zastávajú jednotný právny názor, podľa ktorého neplatenie nájomného alebo úhrad za služby spojené s užívaním bytu nájomcom po dobu dlhšiu ako tri mesiace je zákonom výslovne označené ako hrubé porušenie povinnosti nájomcom bytu, ktoré zakladá dôvod výpovedi nájmu bytu prenajímateľom. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (článok 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že žalovaný uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

22. Dovolací súd, pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripomína, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna.

23. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť, a označením konkrétneho rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

24. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 141/2017).

25. Dovolateľ podľa názoru dovolacieho súdu takýmto spôsobom nevymedzil vo svojom dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom právnu otázku, ktorá je právne významná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ označil rozhodnutia súdov, boli to rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (rozhodnutia sp.zn. 26 Cdo 585/2002, sp. zn. 26 Cdo 532/2000, 26 Cdo 287/2010), ktoré nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd v predmetnej veci odkloniť.

26. Dovolací súd akcentuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať

predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na uvedené nadviazal aj judikát prijatý na poslednom zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018).

27. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaný ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci podal dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 CSP (nie je preto daný dôvod pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ CSP), v jeho dovolaní ale absentuje iná zákonom požadovaná náležitosť - dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 CSP v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

28. Úspešnej žalobkyni súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.